

22ste zondag door jaar B

Mc. 7, 1-8. 14-15. 21-23

Is dit stukje Evangelie niet achterhaald? Wij maken ons niet meer druk over de vraag of ons eten volgens de Bijbel rein of onrein is. Wij vragen ons eerder af of het eten niet te vet is, niet teveel suiker bevat, of het op verantwoorde wijze geteeld is enz. Nu lijkt Jezus zelf ook niet zo geïnteresseerd te zijn in al die voedselwetten. Alle evangelies zeggen daar iets over. Zo komt het waarschijnlijk ook dat joden en islamieten wel strenge regels over het voedsel hebben, en christenen niet. De enige regels waar wij bij het eten rekening mee willen houden, komen van de dokter of de diëtist.

De 1ste lezing laat vandaag een heel ander geluid horen: ze lijkt bijna op een reclamespotje voor religieuze voorschriften: die zijn zó volmaakt dat anderen er jaloers op zullen worden. Uw levensgeluk hangt er vanaf, zegt Mozes. Nu klinkt zoiets in onze tijd ongeloofwaardig en bijna belachelijk. De meeste mensen hebben tegenwoordig een hekel aan wetten en voorschriften en zijn allergisch voor de woordjes ‘moeten’ en ‘mag niet’. Ze kennen de uitspraak van St. Augustinus niet meer, die zegt: ‘Iets is niet slecht omdat God het verboden heeft, maar God heeft het verboden omdat het slecht is’. Of anders gezegd: God verbiedt bepaalde dingen omdat ons geluk ermee gemoeid is. De regels die Hij ons geeft zijn er niet voor zĳn plezier, maar voor het ónze: ze moeten ons geluk bewaken.

En daar wringt het schoentje in het Evangelie, want Jezus ziet dat dat lang niet altijd het geval is. Bovendien kunnen goede voorschriften helemaal verkeerd gebruikt worden. Dat is ook de reden waarom Jezus zo fel uithaalt naar de Farizeeën: er mankeert iets aan de manier waarop ze met de wet omgaan.

Het is niet vanuit een misprijzen van de voorschriften, maar juist vanuit een grote waardering ervoor dat Jezus kritiek heeft. Hij weet dat ge met het vroomste gezicht en de beste bedoelingen toch tégen God in kunt gaan, en Hij gebruikt een sterk voorbeeld om dat te bewijzen. In de wet van Mozes stond ‘eer uw vader en moeder’. Dat had o.a. betrekking op hun oude dag, als ze van hun kinderen afhankelijk waren. ‘Maar’, zegt Jezus, ‘jullie staan toe dat mensen hun geld en goed als offergave aan de tempel wijden om zo te voorkomen dat ze iets voor hun ouders moeten doen. Die worden dus aan hun lot overgelaten. Ge gebruikt de overlevering van mensen om u aan Gods wet te onttrekken. En dat is maar één voorbeeld’. Heel dat ‘hekwerk’ van vrome gewoontes, kan er dus ook voor zorgen dat ge de kern uit het oog verliest. Dat is eigenlijk echte ‘onreinheid’ die van binnenuit komt, en die is veel erger dan het overtreden van regeltjes die door mensen zijn opgesteld.

Waar Jezus op hamert zoudt ge ‘een zaak van het hart’ kunnen noemen. En in het joodse denken is het hart de bron van elke morele beslissing, het geweten, de geest die ons bezielt. Daar komt het op aan, nog eerder dan op uw volmaakt of gebrekkig handelen. Uit dat hart kunnen slechte dingen komen: Jezus noemt er

een paar op. Maar datzelfde hart is ook de geboorteplaats van alle goede dingen: medelijden, trouw, verdraagzaamheid, oprechtheid, vergevingsgezindheid enz.

Soms zeggen we wel eens: 'Die of die kan lastig zijn, maar hij bedoelt het goed, hij heeft een goed hart'. Dat is eigenlijk een mooi compliment. Daarmee bedoelen we niet dat de hartkleppen goed functioneren, maar dat iemands inborst, iemands gesteldheid of diepste kern goed is, ook al wordt het soms maar 'gebrekkig vertaald' in wat zo iemand doet.

Wij mensen, hoe godsdienstig ook, zullen altijd wel vuile handen blijven hebben: aan ieder van ons kleeft een stukje onvolmaaktheid. Maar wat werkelijk telt is de vraag of we een hart hebben dat zuiver is, dat de grondtrekken heeft van Gods hart en dat kan kloppen voor anderen. Amen.

Johan Goris, pastoor